

VONNIS uitgesproken in het gerechtsgebouw "Het Kasteel" te Turnhout op **DONDERDAG, ZEVENENTWINTIG JUNI TWEEDUIZEND EN DERTIEN** in de openbare zitting van de **NEGENDE KAMER** van de Rechtbank van Eerste Aanleg van het gerechtelijk arrondissement Turnhout, alwaar zetelden:

, rechter, voorzitter van de kamer
griffier

INZAKE VAN:

1. De heer ; gepensioneerde, wonende te

2. De heer , arbeider, wonende te ,

3. De heer , arbeider, wonende te

4. Mevrouw , bediende, wonende te

5. Mevrouw , bediende, wonende te

--eisers;

--vertegenwoordigd ter zitting door Mr. loco Mr. , advocaat te

TEGEN:

1. HET VLAAMS GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, aan het kabinet van haar voorzitter, de heer , Minister-President van de Vlaamse regering, waarvan de burelen gevestigd zijn te 1000 Brussel 1, Koolstraat 35;

2. GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE INSPECTEUR voor het grondgebied van het Vlaams Gewest, met kabinet te 1210 Sint-Joost-ten-Noode, Koning Albert II-laan 19 bus 22;

--verweerders;

--vertegenwoordigd ter zitting door Mr. loco Mr. , advocaat te

Gezien :

- de inleidende dagvaarding betekend op 12 december 2012 door plaatsvervangend gerechtsdeurwaarder in vervanging van gerechtsdeurwaarder met standplaats te
- de eerste conclusie voor verweerders, neergelegd ter griffie op 26 februari 2013;
- de conclusie voor eisers, neergelegd ter griffie op 25 maart 2013;
- de tweede conclusie tevens syntheseconclusie voor verweerders, neergelegd ter griffie op 24 april 2013;

Gehoord partijen bij monde van hun respectieve raadslieden ter zitting van donderdag 6 juni 2013 en gelet op de door partijen neergelegde stukken;

I. Feiten en vorderingen van partijen:

(1)

Eerste eiser werd bij vonnis van de Correctionele Rechtbank te Antwerpen van 23 oktober 1984 veroordeeld om een perceel gelegen te
waarop twee vijvers werden gegraven, te herstellen in de vroegere staat en wel binnen de termijn van één jaar. Het College van Burgemeester en Schepenen en de gemachtigde ambtenaar werden toegelaten om van ambtswege in de uitvoering te voorzien ingeval het vonnis niet vrijwillig zou worden uitgevoerd.

De herstellvordering werd niet vrijwillig uitgevoerd en ook niet van ambtswege door de overheid.

Op 10 september 2007 werd voornoemd vonnis van 23 oktober 1984 betekend aan

Op 2 oktober daarna schreef de raadsman van eisers aan de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur dat er niet kan worden overgegaan tot ambtshalve uitvoering, dat alle gemaakte en nog te maken kosten voor rekening van de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur zijn en dat er geen wettelijke hypotheek kan worden ingeschreven.

Op 10 december 2008 maakte de gerechtsdeurwaarder zijn kostenafrekening over en zeven dagen later heeft de raadsman van eisers deze afrekening betwist. De gerechtsdeurwaarder reageerde hierop dat de kosten verschuldigd zijn en de raadsman van eisers heeft dan zijn standpunt herhaald en tevens gesteld dat de *actio iudicati* verjaard is.

Op 8 oktober 2012 werd door het Agentschap Inspectie RWO aan eerste-eiser gemeld dat op 19 september daarvoor een wettelijke hypotheek ten bedrage van 75.000,00 euro werd

ingeschreven overeenkomstig artikel 6.2.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening op volgende onroerende goederen :

- o te
- o ,
- o .
- o te
- o
- o
- o ,
- o + te
- o

Genoemde onroerende goederen zijn onverdeeld eigendom van eisende partijen.

Eisers zijn van oordeel dat verweerders niet gerechtigd waren om de wettelijke hypotheek in te schrijven op hun goederen en gingen over tot dagvaarding van verweerders.

(2)

Momenteel vorderen aanleggers concreet :

- om hun vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren
- om voor recht te zeggen en te bevelen dat de wettelijke hypotheek ingeschreven op 19 september 2012 ten bate van het Vlaams Gewest op de hierna vermelde onroerende goederen wordt doorgehaald :

- o te
- o .
- o
- o te
- o
- o
- o ,
- o + te
- o

- om verweerders te verplichten het nodige te doen ter doorhaling en zulks binnen de acht dagen na betekening van het tussen te komen vonnis, onder verbeurte van een dwangsom van 5.000,00 euro per dag vertraging
- voor recht te zeggen dat in de mate waarin de kwestieuze hypotheek niet zouden zijn doorgehaald binnen de acht dagen na betekening van het tussen te komen vonnis, het vonnis zal gelden als titel van doorhaling
- om voor recht te zeggen dat de kosten van inschrijving en doorhaling van voormelde hypotheek ten laste van verweerders zijn
- om verweerders solidair, *in solidum*, minstens de ene bij gebreke aan de andere te veroordelen tot betaling van een schadevergoeding aan eisers van 10.000,00 euro, te vermeerderen met de wettelijke intresten vanaf 19 september 2012 tot op de dag der algehele betaling
- om verweerders tot de gedingkosten te veroordelen
- om het tussen te komen vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad

(3)

Verweerders vragen om de vordering van eisers onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren en om eisers tot de gedingkosten te veroordelen.

II. Voor wat betreft de ontvankelijkheid van de gestelde vordering

Verweerders betwisten de ontvankelijkheid van de vordering van eisers, maar geven in hun conclusie niet aan op welke rechtsgrond zij zich baseren om de onontvankelijkheid in te roepen. De Rechtbank ziet geen rechtsgrond die doet besluiten tot onontvankelijkheid van de vordering van eisers. De vordering van eisers is derhalve ontvankelijk.

III. Ten gronde

Standpunten van partijen

(1)

Eisers geven aan dat verweerders in dezen niet gerechtigd waren om over te gaan tot inschrijving van een wettelijke hypotheek op hun onroerende goederen.

Ze verduidelijken dat indien de *actio iudicati* verjaard is, er geen mogelijkheid meer bestaat tot het nemen van een wettelijke hypotheek. Eisers menen dat in dezen de *actio iudicati* van de overheid verjaard is.

Ze preciseren dat de verjaringstermijn in dezen is begonnen lopen op 8 november 1985 en dat deze termijn toen nog dertig jaar was.

Ze wijzen erop dat ingevolge de Wet van 10 juni 1998 de verjaringstermijn werd teruggebracht tot tien jaar en dat ingevolge de overgangsbepalingen van deze Wet de *actio iudicati* zou zijn verjaard op 27 juli 2008, tenzij er voor deze datum een nuttige stuitingsdaad zou zijn verricht.

De familie argumenteert dat verweerders ten onrechte van oordeel zijn dat er een nuttige stuitingsdaad gebeurde op 10 september 2007 door de betekening van het vonnis van 23 oktober 1984.

Zij stellen dat er op 10 september 2007 geen uitvoerbare titel voorhanden was, nu er geen eensluitend advies voorlag van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid en nu het vonnis niet kan worden uitgevoerd zonder voorafgaand eensluitend advies van de Hoge Raad voor Herstelbeleid.

Verder stellen aanleggers dat de akte van betekening geenszins een aanmaning inhoudt om de genoemde herstellvordering uit te voeren.

In hoofdorde zijn eisers dus samenvattend van oordeel dat geen wettelijke hypotheek kon worden ingeschreven wegens verjaring van de *actio iudicati*.

Ondergeschikt stelt de familie dat er in dezen sprake is van rechtsmisbruik in hoofde van de overheid.

Eisers verduidelijken dat het doel van de wettelijke hypotheek erin bestaat om de kosten te waarborgen voor het geval de veroordeelde nalaat om tot vrijwillig herstel over te gaan en de overheid dient over te gaan tot ambtshalve uitvoering.

Eisers zien hier een probleem omdat zij aangeven dat de overheid geenszins van plan is om over te gaan tot ambtshalve uitvoering. Ze wijzen erop dat de overheid nalaat om een advies te vragen aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Ze geven aan dat ook na de inschrijving van de wettelijke hypotheek door de overheid niets werd ondernomen met het oog op ambtshalve uitvoering. Dit betekent volgens eisers dat de wettelijke hypotheek enkel werd ingeschreven als pressiemiddel, wat in strijd is met de *ratio legis*.

Meer ondergeschikt zeggen ze dat het bedrag van de hypotheek, 75.000,00 euro, op geen enkel objectief criterium is gebaseerd. Ze zijn van oordeel dat er geen reden is om een hypothecaire inschrijving te nemen op maar liefst 9 onroerende goederen.

Tenslotte wijzen ze erop dat eerste eiser 84 jaar oud is en erg gebukt gaat onder deze situatie; eisers vorderen een morele schadevergoeding van 10.000,00 euro in billijkheid.

(2)

Verweerders wijzen erop dat de wettelijke hypotheek slechts een bewarende maatregel is, die eisers hadden kunnen vermijden door vrijwillig gevolg te geven aan de herstellvordering.

Ze menen dat eisers geen beroep kunnen doen op het vertrouwensbeginsel en stellen dat het irrelevant is dat zij lang hebben gewacht om het veroordelend vonnis te laten betekenen. Ze wijzen erop dat de rechtsverwerking in het Belgisch rechtssysteem géén algemeen rechtsbeginsel uitmaakt.

Verwerende partijen argumenteren dat het niet tot de plicht van de overheid behoort om tot gedwongen uitvoering over te gaan. Ze verduidelijken dat zij in dezen niet zélf tot uitvoering overgaan, maar enkel wensen te bereiken dat de veroordeelde zélf tot vrijwillig herstel zou overgaan.

Ze opperen dat het bedrag van de inschrijving noodzakelijkerwijze een raming betreft en dat bij deze raming rekening moet worden gehouden met alle eventualiteiten die de normale kostprijs van de uit te voeren werken kunnen beïnvloeden. Volledigheidshalve wijzen ze erop dat de stedenbouwkundige inspecteur niet over de mogelijkheid beschikt om in te stemmen met een andere vorm van zekerheidsstelling dan de wettelijke hypotheek.

Het Vlaams Gewest en de Gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur voor het grondgebied van het Vlaams Gewest benadrukken dat in dezen de *actio iudicati* niét is verjaard, ingevolge het bestaan van een nuttige stuitingsdaad, te weten de betekening met bevel om uit te voeren van het vonnis op 10 september 2007, zodat de verjaring pas zal intreden in 2017. Ze wijzen erop dat overeenkomstig artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek een bevel tot betaling de verjaring stuit en dat onder 'bevel tot betaling' ook dient te worden verstaan het bevel tot uitvoering van opgelopen of aangegane verbintenissen.

Beoordeling

(1)

Artikel 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, alinea's 6 en 7 voorzien :

'Wanneer openbare besturen of derden wegens het in gebreke blijven van de veroordeelde gedwongen zijn om het vonnis uit te voeren, wordt de daaruit te kunnen bate voortvloeiende schuldvordering gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk doorgehaald wordt overeenkomstig de bepalingen in de hoofdstukken IV en V van de hypotheekwet. Die waarborg dekt ook de schuldvordering ten gevolge van de kosten van de hypothecaire formaliteiten, die door hen zijn voorgeschoten en die ten laste komen van de veroordeelde.'

Artikel 95 van de Hypotheekwet bepaalt :

'De rechtbanken moeten de doorhaling bevelen, wanneer de inschrijving gedaan is zonder gegrond te zijn op de wet of op een titel, of wanneer zij geschied is krachtens een titel die hetzij onregelmatig, hetzij vervallen of gekweten was, of wanneer de rechten van voorrecht of hypotheek op wettelijke wijze zijn teniet gegaan.'

(2)

(a)

In hoofddeorde argumenteren eisers dat de *actio iudicati* van de overheid verjaard is.

Zij zijn van oordeel dat de betekening van het veroordelend vonnis op 10 september 2007 niet kan gezien worden als een geldige stuitingsdaad, omdat de overheid volgens hen op die datum niet beschikte over een uitvoerbare titel omdat een eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid ontbrak én omdat de akte van betekening geen aanmaning zou inhouden om de herstellvordering uit te voeren.

Artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek voorziet dat een dagvaarding voor het gerecht, een bevel tot betaling, of een beslag, betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, burgerlijke stuiting vormen.

In dezen werd het veroordelend vonnis betekend aan eerste eiser:

(b)

Nergens is wettelijk voorzien dat er een eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid moet bestaan vooraleer de betekening van een vonnis houdende een herstellvordering een rechtsgeldige stuitingsdaad kan opleveren.

Het is correct dat de overheid in dezen nooit ambtshalve zal kunnen uitvoeren zonder eensluidend advies van de Hoge Raad voor Herstelbeleid, doch dit wil niet zeggen dat de betekening van een veroordelend vonnis geen waarde heeft als stuitingsdaad inzake de verjaringstermijn van een *actio iudicati*.

Eisers willen doen uitschijnen dat een veroordelend vonnis maar een uitvoerbare titel kan opleveren indien er een eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid voorhanden is. Zulks is uiteraard niet correct : om ambtshalve uit te kunnen voeren moet de overheid buiten en boven een veroordelend vonnis (= de uitvoerbare titel) ook beschikken over een eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Dit wil evenwel niet zeggen dat de betekening van een vonnis geen geldige stuitingsdaad kan uitmaken als er geen advies werd gevraagd aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

(c)

Verder stellen eisers dat de kwestieuze betekeningsakte van 10 september 2007 geen aanmaning inhoudt om de herstellvordering uit te voeren. Door zulks te poneren miskennen aanleggers de bewoordingen van het exploit, nu de hoofding ervan reeds luidt 'betekening met bevel om uit te voeren'.

Verweerders stellen in dit verband terecht dat onder "bevel tot betaling" in de zin van artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek ook het bevel tot uitvoering van een vonnis kan worden verstaan.

Samenvattend kan worden geoordeeld dat de *actio iudicati* van de overheid niét is verjaard omwille van de nuttige stuiting van de verjaring op 10 september 2007.

(3)

Voorts beroepen eisers zich op rechtsmisbruik in hoofde van de overheid.

In dezen kwam reeds een correctionele veroordeling tussen op 23 oktober 1984. Vanaf dat ogenblik kon de gemachtigde ambtenaar of thans tweede verweerder de uitvoering van de herstelmaatregel eisen. De overheid heeft bijgevolg niet stilgezeten en een onwettige toestand laten bestaan, doch integendeel bekomen dat een rechter besliste dat de toestand onwettig was en moest hersteld worden.

Het standpunt van de overheid was voor eerste eiser bijgevolg duidelijk. Er was voor hem geen reden om aan te nemen dat de overheid niet de uitvoering van het vonnis wenste. Er was geen sprake van louter gedogen zonder enig optreden in rechte.

Nu vroeger eerste eiser en thans alle aanleggers zelf de mogelijkheid hadden om tot uitvoering van het vonnis over te gaan doch nalieten dit te doen, kunnen zij zich niet op miskenning van de redelijke termijn voor de uitvoering van het vonnis beroepen (Cass.

30 januari 2009, *Arr.Cass.* 2009, nr. 78, *R.W.* 2009-10, 1308).

Het was vanwege de overheid dan ook geenszins fout om uiteindelijk, bij gebreke aan uitvoering door de veroordeelde of alle huidige eigenaars, een wettelijke hypotheek te nemen ter vrijwaring van haar rechten.

Dit alles neemt uiteraard niet weg dat de wettelijke hypotheek slechts bedoeld is "*wanneer openbare besturen of derden wegens het in gebreke blijven van de veroordeelde gedwongen zijn om het vonnis uit te voeren*", ter waarborging van de "*daaruit ten hunne bate voortvloeiende schuldvordering*" (artikel 6.2.1, zesde lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening). De wettelijke hypotheek mag dus alleen tot doel hebben de kosten van ambtshalve uitvoering door de overheid te dekken.

Deze ambtshalve uitvoering is afhankelijk van een positief advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid (artikel 6.1.46, tweede en derde lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, met verwijzing naar artikel 6.1.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening). Bij gebreke aan positief advies kan geen ambtshalve uitvoering volgen, loopt de overheid geen risico op kosten en is er dus geen reden tot het nemen van een wettelijke hypotheek.

Gezien het tijdsverloop kunnen eisers worden bijgetreden dat niet evident is dat de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid een positief advies zou geven. Het kan niet aanvaard worden dat de wettelijke hypotheek zou blijven bestaan zonder dat de overheid verder enige actie zou ondernemen en zonder zekerheid dat er nog ambtshalve zal mogen worden uitgevoerd.

De Rechtbank beslist dan ook dat de wettelijke hypotheek wordt doorgehaald indien tweede verweerder niet binnen drie maanden na het in kracht van gewijsde treden van dit vonnis het vereiste advies vraagt aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, of indien dit advies niet positief is.

Gelet op het gegeven dat er geen aanwijzingen zijn dat de overheid zal nalaten een rechterlijke beslissing uit te voeren, wordt vooralsnog geen dwangsom opgelegd en wordt vooralsnog niet gezegd dat het vonnis zal gelden als titel van doorhaling.

(4)

Eisers vorderen een morele schadevergoeding.

Zoals hoger uiteengezet, is de wettelijke hypotheek tot op heden verantwoord, zodat deze vordering ongegrond voorkomt.

(5)

Teneinde de rechten van tweede verweerder te verzekeren, wordt de voorlopige tenuitvoerlegging van onderhavig vonnis niet toegestaan.

OM DEZE REDENEN

En de rechtspleging geschied zijnde in het Nederlands, conform artikelen 2, 34, 36, 37 en 41 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

DE RECHTBANK

Recht doende op tegenspraak en in eerste aanleg :

Verklaart de vorderingen van eisders ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Beveelt de doorhaling van de wettelijke hypotheek, door tweede verweerder genomen op 19 september 2012 ten bedrage van 75.000,00 euro op de volgende onroerende goederen van eisders:

- o te
- o
- o
- o te
- o
- o
- o
- o te
- o

en dit binnen de drie maanden na het in kracht van gewijsde treden van onderhavig vonnis, tenzij:

- tweede verweerder binnen drie maanden na het in kracht van gewijsde treden van dit vonnis aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid advies vraagt over de ambtshalve uitvoering van het vonnis van de Correctionele Rechtbank te Antwerpen van 23 oktober 1984, in welk geval de wettelijke hypotheek mag gehandhaafd blijven tot het advies verleend is;
- het advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid positief is, in welk geval de wettelijke hypotheek mag gehandhaafd blijven

Wijst het anders of meer gevorderde af als ongegrond.

Compenseert de rechtsplegingsvergoedingen.

Laat de overige kosten ten laste van partijen zelf, in hoofde van eisders begroot op 331,69 euro aan dagvaardingskosten en in hoofde van verweerders begroot op nihil.

Verklaart het verzoek om onderhavig vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad ongegrond.